

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА З ПИТАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПАМ'ЯТКООХОРОННИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

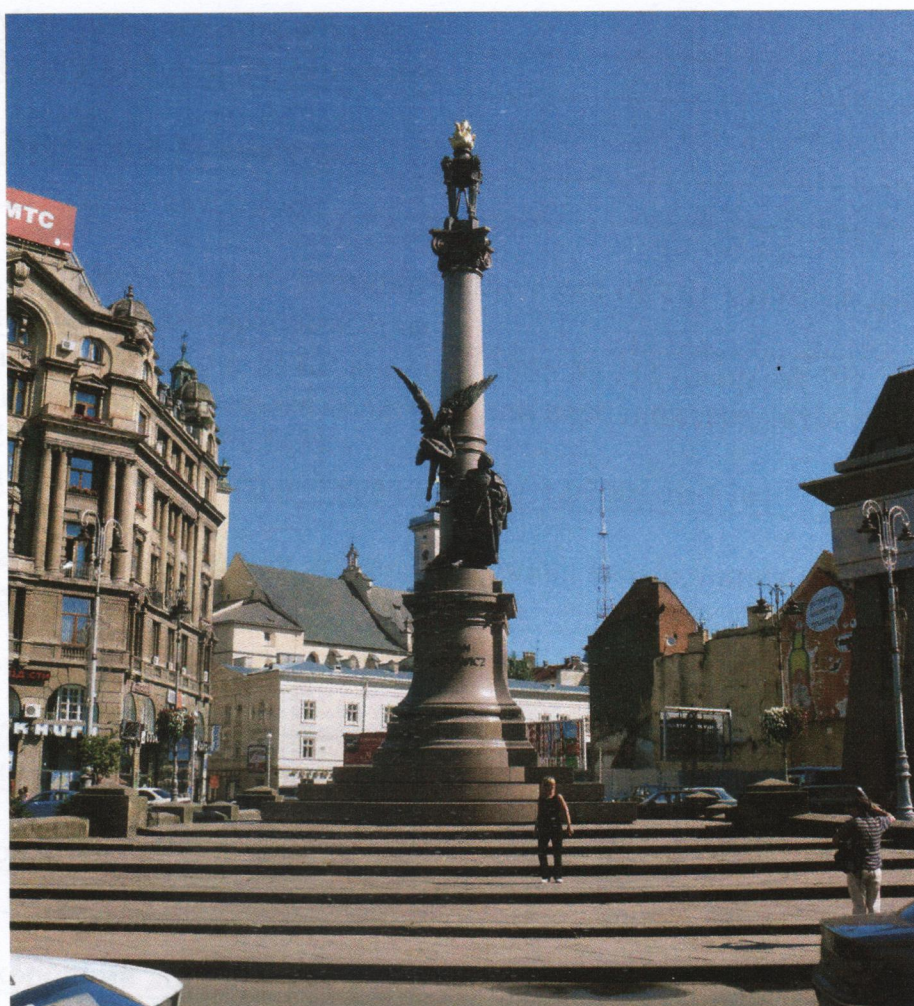
04086, м. Київ,
вул. Петропавлівська, 15

тел. (+38044) 468-01-92

факс (+38044) 288-54-43

ПАСПОРТ

ПАМ'ЯТКИ МОНУМЕНТАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА НАЦІОНАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ

ПАМ'ЯТНИК АДАМУ МІЦКЕВИЧУ – ПОЛЬСЬКОМУ ПОЕТУ
м. ЛЬВІВ

Київ – 2008

ПАСПОРТ

об'єкта культурної спадщини

Пам'ятник Адаму Міцкевичу – польському поету

(скульптори – Парашук М.І., Попель А.Л.,

архітектори – Гендель З., Тальовський Т.)

(найменування об'єкта)

Вид	Тип	Категорія пам'ятки
Монументального мистецтва	Споруда	Національного значення

1. Дата утворення об'єкта:

30 жовтня 1904 р.

2. Місцезнаходження об'єкта:

м. Львів, Галицький р-н, пл. Міцкевича

3. Охоронний № пам'ятки:

50 (145)

4. Дати і №№ рішень, відповідно до яких об'єкт узятий на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів УРСР від 21.07.1965 № 711 (охор. № 50)

Рішення виконкому Львівської обласної Ради народних депутатів трудящих від 05.15.1972 № 183 (охор. № 145)

Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1761

5. Наявність охоронних дощок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок:

6. Власник:

Комунальна власність Львівської міської ради

7. Користувач:

8. Охоронний договір:

Охоронний договір не укладено

9. Функціональне використання:

Сучасне	Первісне	Інші (протягом часу існування об'єкта)
Туристсько-екскурсійне		

10. Історичні дані про об'єкт:

З нагоди століття з дня народження видатного польського поета Адама Міцкевича (1798 – 1855 рр.) за ініціативи Львівської громадської організації «Коло літературно-артистичне» в 1897 р. було утворено комітет по спорудженню пам'ятника та оголошено конкурс на кращий проект пам'ятника. У столітній ювілей поета 24 грудня 1898 р. було закладено символічний камінь під будівництво пам'ятника. В конкурсі переміг проект львівських скульпторів Антона Попеля та Михайла Паращука, архітектора Зигмунда Генделя. Проект передбачав зведення пам'ятника посередині площі Фердинанда на місці статуї Матері Божої, яку разом з криницею-фонтаном перенесли на початок Гетьманських Валів (тепер - проспекту Свободи), де вона, в оновленому вигляді, стоїть дотепер.

Через брак коштів будівництво пам'ятника йшло повільно. Збір коштів оголосили по всій Польщі, але цих коштів було дуже мало, тому звернулися до Галицького Сейму та Ради міста. Завдяки цим установам, вдалося зібрати значні суми. Внески йшли також від банків, страхових фірм, крупних підприємств.

Граніт на пам'ятник було доставлено з Мілану італійською фірмою «І. Піровано». Обробку каменю та виготовлення пам'ятника здійснювала львівська фірма «Леопольд Шімзер». Бронзові фігури Міцкевича та Генія Поезії відлито чеською фірмою Серпека у Відні. Будівельними роботами з влаштування фундаментів керували львівські архітектори Адольф Захаревич і Йозеф Сосновський. У 1903 р., на глибині 5 м, було закладено залізобетонний фундамент, у дно котловану забито 13 залізобетонних стовпів, які об'єднали металевими вузлами, зверху залито залізобетонну плиту.

Пам'ятник А. Міцкевичу було урочисто відкрито 30 жовтня 1904 р. Право відкриття надали сину поета Владиславу Міцкевичу, який приїхав з Парижу. Роботи з благоустрою площі закінчилися в 1909 р., коли за проектом Т. Тальовського було здійснено озеленення площі та виготовлена невисока кам'яна огорожа.

Пам'ятник представляє собою іонічну колону на п'єдесталі, біля якої стоїть бронзова фігура Адама Міцкевича. Над ним схилився крилатий Геній Поезії, який подає поету ліру. Завершує колону факел. Загальна висота пам'ятника 15,6 м, фігури Міцкевича – 2,15 м., п'єдесталу – 3,8 м., колони – 6,85 м., факела – 2,75 м.

Площа Міцкевича, на якій розташовано пам'ятник поету, разом з просп. Свободи, пл. Галицькою та Соборною утворює так званий львівський «Ринг», головну репрезентативну вісь міста, запроектовану членами Львівського Політехнічного товариства під керівництвом архітектора Юліана Захаровича. На місці, де тепер розташовується пл. Міцкевича, в часи середньовіччя (XIV – поч. XVIII ст.) були фортифікаційні споруди. Після їх знесення наприкінці XVIII ст. утворюються вільні ділянки, які на поч. XIX ст. інтенсивно забудовуються. По вісі сучасної головної вулиці міста – просп. Свободи протікала річка Полтва, береги були заболочені, два містки через річку на місці сучасної пл. Міцкевича забезпечували сполучення Галицького передмістя з середмістям. Після 1840 р. частину р. Полтви між двома містками перекрили. Утворена на цьому місці площа отримала назву на честь ерцгерцога Фердинанда д'Есте, намісника Галичини. Посередині площі існувала криниця, на якій у 1862 р. була встановлена статуя Божої Матері; площу з того часу почали називати Маріаською (або Марійською). У 1944 р. площу названо на честь А. Міцкевича.

Міцкевич Адам Бернард (24 грудня 1778 р., Заосся, поблизу м. Новогрудек,

тепер Гродненська обл., Білорусія – 26 листопада 1855 р., Константинополь, тепер Стамбул, Туреччина) – видатний польський поет, діяч національно-визвольного руху. В 1815-1819 рр. навчався у Віленському університеті.

Його перші твори – «Ода до молодості», «Пісня філаретів» (обидві 1820 р.), «Балади й романси» (1822 р.), поеми «Дзяди» і «Гражина» (обидві 1824 р.) – знаменували початок революційного романтизму в польській літературі. В Росії написано і видано «Кримські сонети» (1826 р.) і поему «Конрад Валленрод» (1828 р.). Поет був одним з організаторів патріотичних студентських товариств «філоматів» та «філаретів». Після суду над «філоматами» висланий. Участь у національно-визвольній боротьбі зумовила появу третьої частини «Дядів» (1832 р.) та поеми «Пан Тадеуш» (1834 р.).

Протягом 1824-1829 рр. перебував у Росії та в Україні (1825 р.). Відвідав Київ, Одесу, Харків, подорожував по Криму. З 1829 р. жив у Парижі, читав лекції із слов'янської літератури у Коллеж де Франс (у 1840-х рр.). Бере участь у революційних подіях в Італії, редагує газету «Трибуна народів».

Помер у 26 листопада 1855 р. у Константинополі, похований у Парижі. В 1890 р. останки поета з Парижа перевезено до Польщі й поховано в замку на Вавелі.

Українською мовою твори Міцкевича перекладали П. Гулак-Артемівський, М. Старицький, І. Франко, Леся Українка, П. Тичина, П. Куліш, М. Рильський, М. Бажан, А. Малишко, М. Лукаш.

11 .Відомості про сучасний стан об'єкта:

Розташування об'єкта і його роль у навколишньому середовищі	Об'єкт розташований у центральній частині міста на площі Міцкевича, на вісі головної міської вулиці – проспекту Свободи. Пам'ятник є архітектурною домінантою площі. Головним фасадом орієнтований на південно-західну сторону площі.
Ландшафт	Характер ландшафту рівнинний
Опис об'єкта	Пам'ятник (ск. – А. Попель, М. Парашук; арх. – З. Гендель, Т. Тальовський) виготовлений з бронзи та граніту, основа – залізобетонна. Складається з колони із капітеллю іонійського ордеру, увінчаної факелом. У підніжжя колони фігура поета звернена до постаті крилатого генія з лірою в руках. Композиція розміщена на чотирикутному ступінчастому постаменті, заокругленому з лицевої сторони. На тильній стороні постаменту – герб Польщі та Литви. На постаменті напис: «Adam Mickiewicz». Висота колони – 21 м, фігур – 3,3 м Розміри площадки – 10 x 10 м
Перебудови, втрати й історичні нашарування	Об'єкт зберіг автентичну архітектурну форму
Наявність творів мистецтва та їх опис	Пам'ятник є витвором монументального мистецтва
Опис території об'єкта	Пам'ятник знаходиться в центрі пл. Міцкевича,

	на бульварній вісі просп. Свободи
Загальна оцінка технічного стану об'єкта, дата, № акта технічного стану	Задовільний
Наявність інженерних мереж та інженерного обладнання	Відсутні
Дата і № довідки про майнову цінність об'єкта, найменування організації, яка провела оцінку, вартість у гривнях	Майнова цінність не визначена

12. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

--

13. Територія об'єкта:

Площа	Площа території пам'ятки – 0,156 га
Опис меж території об'єкта	Об'єкт розташований у центральній частині пл. Міцкевича. З усіх боків пам'ятник оточують проїжджі частини вулиць. Праворуч від пам'ятника (на південний схід) – пл. Галицька, ліворуч (на північний захід) – початок бульвару – просп. Свободи та пам'ятник-фонтан Матері Божої.

14. Оцінка антропологічної, археологічної, естетичної, етнографічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності об'єкта:

Якості об'єкта, завдяки яким він набуває культурної цінності як пам'ятка	Об'єкт в своїй художній формі та матеріально-технічній структурі зберігає пам'ять про Адама Міцкевича – видатного польського поета. Є містобудівною домінантою та гармонійним елементом архітектурного ансамблю головної площі міста. За оцінками польських мистецтвознавців. є одним з кращих пам'ятників поету в світі.
--	---

15. Зони охорони пам'ятки:

Організація-розробник науково-проектної документації	Львівська м/о спеціальна науково-виробнича майстерня Український регіональний науково-реставраційний інститут «Укрзахідпроектреставрація»
Дата розроблення науково-проектної документації	1981 р.
Дата і номер документа про затвердження науково-проектної документації	Рішення Львівського облвиконкому від 05.06.1981
Короткий опис меж зон охорони із зазначенням площі кожної зони	Площа охоронної зони – 0,938 га Площа території пам'ятки – 0,156 га Пам'ятка розташована у межах території Державного історико-архітектурного заповідника у м. Львові (постанова РМ УРСР

Регіон	від 12.06.1975 №297) та ансамблю історичного центру міста, занесеного до Списку всесвітньої культурної та природної спадщини ЮНЕСКО (рішення 22-ї конференції Комітету Світової спадщини ЮНЕСКО від 5.12.1998).
--------	---

16. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Науково-проектна документація не розроблялася			

17. Дослідницькі й реставраційні роботи на об'єкті:

Найменування робіт	Рік проведення	Замовник	Виконавець	Підрядна організація
Дослідницькі й реставраційні роботи не проводилися				

18. Основні джерела відомостей про об'єкт:

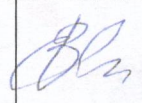
Археологічні матеріали	
Іконографічні матеріали	
Архівні матеріали	
Бібліографічні матеріали	1. Українська радянська енциклопедія. – К., 1986. – т. 6. – С. 256. 2. Львов. Историко-архитектурный очерк. – Львов, 1969. 3. Пам'ятник Адаму Міцкевичу у Львові. — К.,:“Мистецтво”, 1973. 4. Вєрвєс Г. П. Адам Міцкевич. – К., 1979. 5. Kolumna Mickiewiczowska we Lwowie. – “Tygodnik illustrowany”. – Warszawa. – 1904. – № 45. – s. 866. 6. Odsłonięcie kolumny Mickiewiczowskiej. – “T. il.” – № 46. – s. 883.

19. До паспорта додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Ситуаційний план з позначенням місця розташування пам'ятки	1	вересень 2008 р.	Попельницький О.
Обміри:			
Поповерхові плани			
Креслення фасадів (у разі потреби)			

Розрізи			
Фотофіксація:			
Фото загального вигляду	6	липень 2008 р.	Попельницький О.
Фото фрагментів	1	липень 2008 р.	Попельницький О.
Фото деталей	2	липень 2008 р.	Попельницький О.
Фото інтер'єрів		липень 2008 р.	Попельницький О.
Інше			

Паспорт склали:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Ст. науковий співробітник, НДІ пам'яткоохоронних досліджень	історик, спеціаліст	Попельницький О.		вересень 2008 р.
Головний спеціаліст ПП «Центр пам'яткоохоронних досліджень» (м. Львів)	архітектор	Пшеничних В.В.		

Директор
НДІ пам'яткоохоронних досліджень
Міністерства культури і туризму України

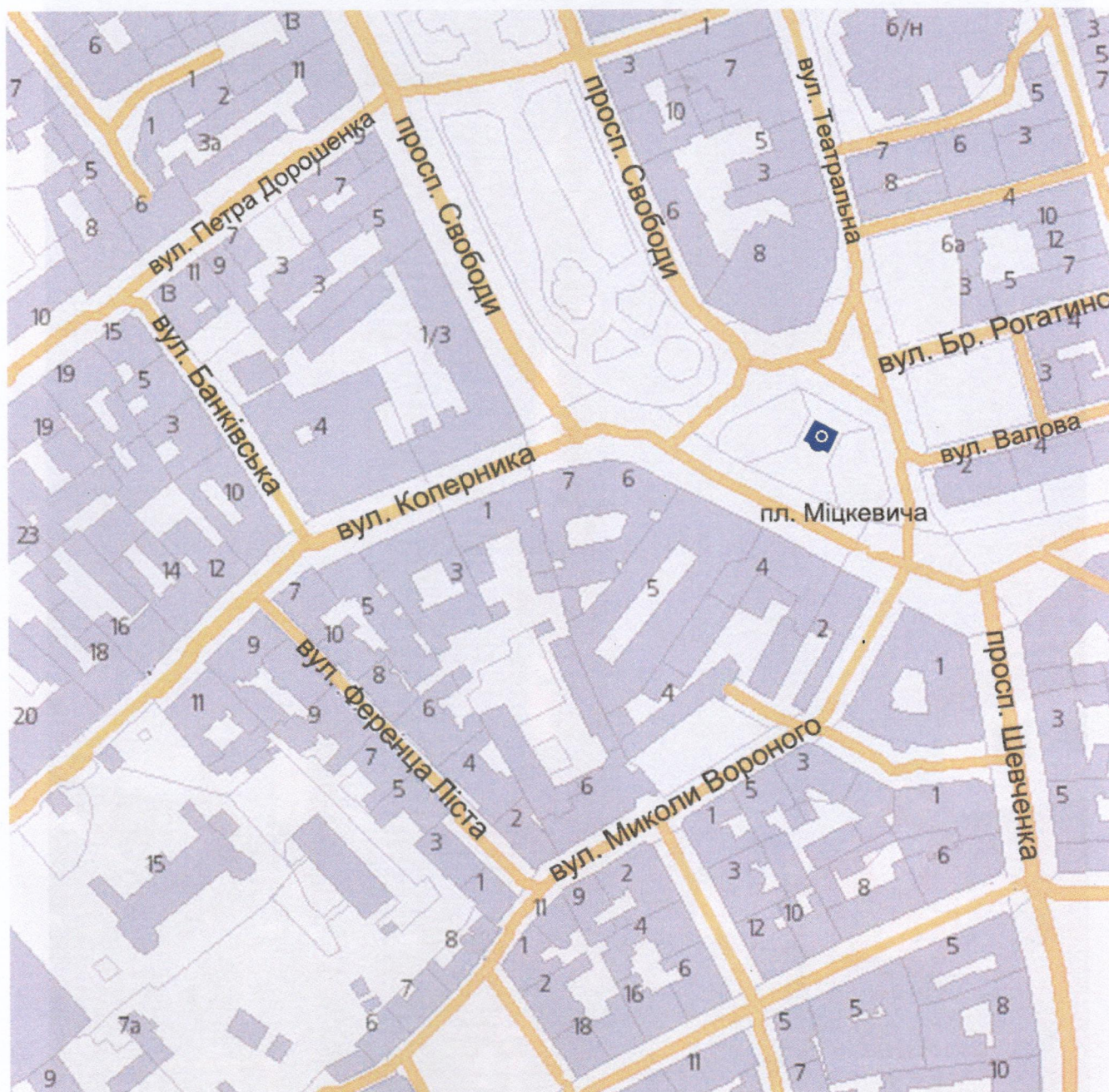
О.М. Сердюк

Голова Державної служби
з питань національної культурної спадщини
Міністерства культури і туризму України

М.М. Кучерук

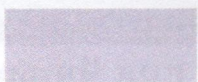
СИТУАЦІЙНИЙ ПЛАН-СХЕМА З ПОЗНАЧЕННЯМ МІСЦЯ РОЗТАШУВАННЯ ПАМ'ЯТКИ

Умовні позначення

пам'ятка історії
національного значення

інші будівлі міської забудови

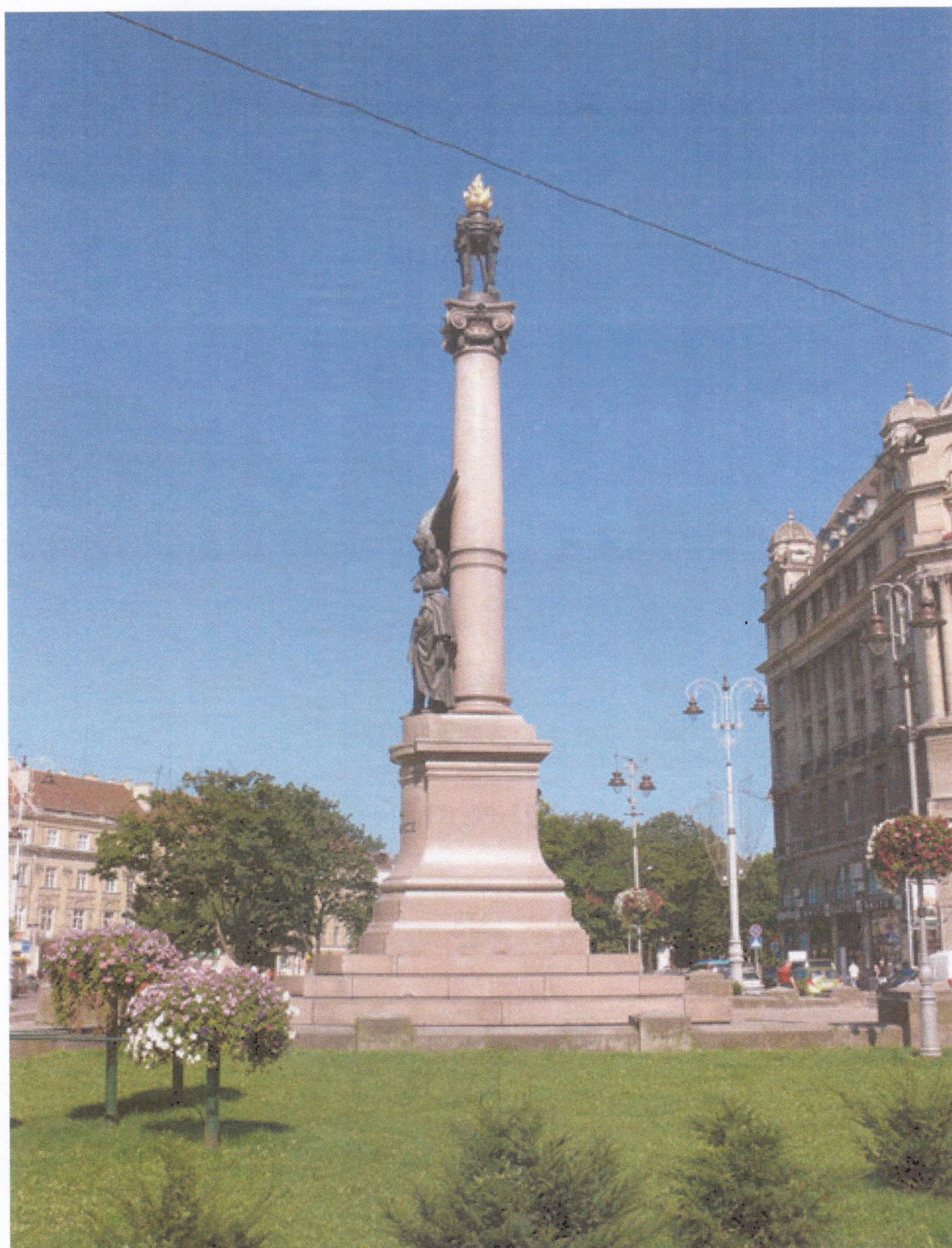
Загальний вид пам'ятника з південного заходу
(з боку вул. Братів Ругатинців)

Загальний вид пам'ятника з північного сходу
(з боку вул. Братів Рогатинців)

Загальний вид пам'ятника з півдня
(з боку вул. Миколи Вороного)

Загальний вид пам'ятника із заходу
(з боку вул. Валової)

Загальний вид пам'ятника з північного заходу
(з боку просп. Свободи)

Розташування пам'ятника у забудові площі Міцкевича. Вид з вежі міської ратуші

Скульптурна група на постаменті

Барельєфне зображення герба Польщі та Литви
на тильній стороні постаменту

Верхня частина колони. Капітель, увінчана факелом

Барель'єфне зображення герба Польщі та Литви
на тильній стороні постаменту

Пам'ятник поету Адаму Міцкевичу	Міцкевича А., пл.	1904 р.	Пам'ятка монументального мистецтва	null	130009-Н	Постанова Кабінету Міністрів України від 03.09.2009 №928	Внесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток за категорією національного значення	Львів
---------------------------------------	-------------------	---------	--	------	----------	---	--	-------